

VUODEN 2021 TOIMINTAKERTOMUS

1. Toimintasuunnitelman sekä tulo- ja menoarvion toteutuminen

Yhdistys on keskittynyt Nuutajärven valuma-alueen kunnostukseen. Nuutajärven kunnolla on keskeinen merkitys koko järviketjun veden laadulle. Ihanajoen hanke jouduttiin siirtämään vuodelle 2022.

Yhdistys on odottanut Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Urjalan kunnan välisiä neuvotteluja vesistön sääntelystä. Yhdistys on ollut mukana perustamassa vesienhoitoverkosto Pirkkavesi -foorumia. Talousarvio on ylijäämäinen, koska Ihanajoen hanke ei toteutunut.

Koronapandemia vaikeutti ja hidasti edelleen toimintaa.

2. Yhdistyksen johto ja toimihenkilöt

Hallituksen jäsenet:

Jouko Kokko, pj - Rutajärvi

Jorma Järnstedt, vpj. – Kortejärvi

Riku Rantala, sihteeri - Nuutajärvi

Minna Ahlqvist – Rutajärvi

Jorma Ikävalko - Nuutajärvi

Hannu Kuula – Rutajärvi

Risto Lylykorpi - Nokoori/padon hoito

Anders Koponen - Nuutajärvi

Reijo Vähä-Touru - Rutajärvi

3. Kokoukset

Yhdistyksen hallitus kokoontui kuusi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 58 asiakohtaa. Koronapandemian vuoksi kaikki kokoukset pidettiin verkossa. Yleensäkin asioiden hoitaminen verkossa lisääntyi. Vuosikokous pidettiin 22.8.2012 Urjalankylän Koulumaassa. Kokouksessa oli paikalla 14 henkilöä edustaen 13 kotitaloutta.

4. Veden korkeudet ja padon hoito

Vesi oli alkuvuodesta melko korkealla, mutta ei tulvinut. Pitkään jatkuneet yöpakkaset ovat hidastivat lumen sulamista eikä tulva ole ollut kovin raju. Vesi on jäänyt Kortejärvässä keskimäärin kolmen vuoden välein toistuvan tulvan alapuolelle. Taipaleentien sillan rakentamisen tukeminen sulkemalla pato kahdesti näkyvät piikkeinä padotuskorkeudessa. Kevättulva oli kohtuullinen. Padon rakenteiden huono kunto vaikeuttaa jo sääntelyä. Kaikkia luukkuja ei pysty sulkemaan kokonaan tai avaamaan kunnolla. Automaattinen korkeusmittari Kortejärvellä oli pois toiminnasta pitkään syksyllä.

Vesistön käyttäytymisessä alkaa näkyä yhä selvemmin ilmaston muutos. Talvisateet yleistyvät, lumen vesiarvo laskee, kevätulamien ajoittuu yhä aiemmaksi, kesät voivat olla hyvin lämpimiä ja kuivia. Lisäksi erilaiset ääri-ilmiöt lisääntyvät ja vuosittainen vaihtelu voi olla rajuakin.

Leviä oli vähän. Syksyllä oli normaali levien syyskukinto.

Yhdistys on jatkanut padonhoitoa toistaiseksi entiseen tapaan. Padon kunto alkaa olla todella heikko ja se vuotaa melkoisesti. Padonhoidon mandaatin käsittely oli edelleen kesken Vaasan hallinto-oikeudessa.

5. Nuutajärven kokonaisvaltainen kunnostushanke

Hanke sai jatkorahoituksen. Aineistojen analyysimenetelmillä (mm. VEMALA ja KUTOVA) Nuutajärven valuma-alueelle on määritelty mm. sopivat peltolohkot eroosiolta suojaaviin viljelymenetelmiin, peltolohkot, jotka soveltuvat rakennekalkin levitykseen, peltolohkot, joille ei suositella lannan levitystä, tai joilla tulee noudattaa erityistä huolellisuutta sekä mahdolliset vedenpuhdistus- tai veden pidätysrakenteiden sijoituskohteet.

Käynnistyvässä hankkeessa oli tarkoituksena tarkentaa kohteet maastokäynneillä ja -mittauksilla, valita sopivat menetelmät ja käynnistetään keskustelut maanomistajien kanssa toimenpiteiden toteuttamiseksi. Toteuttamiskelpoisista kohteista piti laatia toiminta- tai toteutussuunnitelmat. Kunnostustoimenpiteiden suunnittelun kustannusarvio on 5.000 € ja työ tehdään vuoden 2021 aikana. Suojeluyhdistyksen oma rahoitus on 2.500 € ja Ympäristöhallinnon harkinnanvarainen valtionavustus 2.500 €.

Hankkeeseen liittyen Ihanajoen ojitusyhtiö elvytettiin. Puheenjohtaja oli paikalla kokouksessa. Hankkeen aloitus siirtyi niin myöhäiseksi, että hanke keskeytettiin. Yhdistys anoi ELY-keskukselta lupaa siirtää hanke vuodelle 2022. Lupa saatiin.

Nuorten Kotkien leirikeskus Nuutajärvellä päätti rakentaa kosteikon omalle alueelleen. Inspiraationa toimi suojeluyhdistyksen Kartanon kosteikko. Yhdistys konsultoi myös hankkeessa ja neuvoi toimijaa.

6. Vesistön tila

Järviketju säännöstelyn selvitystä on jatkettu. Nyt tarkastelussa on mukana useampia vaihtoehtoja. Lisäksi mukana on pohjapato vaihtoehto, jolloin säännöstely lakkaisi. Pöydällä ovat myös nykyisten säännöstelymääräysten päivittäminen. Selvityksessä tarkastellaan veden pinnan säännöstelyn ja mahdollisen säännöstelystä luopumisen vaikutuksia muun muassa alueen eri maankäyttömuotoihin ja vesiluontoon. Ilmastonmuutos näkyy jo nyt vesistön käyttäytymisessä. Selvityksen valmistuttua neuvotellaan paikallisten toimijoiden kanssa yhteisen näkemyksen saamiseksi tarvittavista muutoksista. Suojeluyhdistys on tukenut selvitystä mm. toimittamalla sille tietoja vedenkorkeuksista vuosien varrella. Selvityksen ovat teettäneet Pirkanmaan ELY-keskus ja Urjalan kunta.

Kortejärvi on liitetty Helmi-ohjelmaan. Ympäristöministeriön käynnistämä [Helmi-elinympäristöohjelma](#) vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja. Samalla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista. Kortejärvi kuuluu lintuvesiosioon, missä kunnostetaan lintuvesiä ja kosteikoita ranta-alueineen.

Nuutajärven ekologinen kokonaisluokitus on parantunut huonosta välttävään Pirkanmaan uudessa ehdotuksessa Pirkanmaan toimenpideohjelmaksi vuosille 2022–2027. Luokan nousu johtuu lähinnä perusteiden laajentumisesta koskemaan myös vesikasvillisuutta. Kemiaalis-fysikaalisissa ominaisuuksissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Nuutajärvessä on mitattu erikoisesti kesinä 2014 ja 2018 verrattain korkeita fosforipitoisuuksia.

Eteläisen Pirkanmaan vesienhoitoverkosto perustettiin 15.12.2021.

Vesienhoitoverkoston tavoitteena on toteuttaa Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaa ja parantaa eteläisen alueen vesien tilaa. Verkosto etsii uusia vesistökuunnostuskohteita ja tähtää käytännön toimiin. Verkoston toimintaa ohjaavat myös Kokemäenjoen vesistöalueen [Vesivisio2050](#)-tavoitteet.

Verkosto tuo yhteen eri alojen osaajia ja kuunnostuksista kiinnostuneita ihmisiä. Se auttaa tiedonkeruussa, yhteistyötahojen löytämisessä sekä tarjoaa tukea pulmien ratkaisuun. Pirkanmaan ELY-keskus toimii verkoston koollekutsujana ja koordinoi sen toimintaa. Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys on mukana verkostossa ja toimii aktiivisesti sen perustamiseksi.

7. Yhteistyö muiden sidosryhmien kanssa – Annetut lausunnot/kirjelmät

Suojeluyhdistys tiedotti Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa vesistön ympäristöarvioinnin ja säännöstelyn kehittämisen tutkimuksista. ProAgrian kanssa selvitettiin Nuutajärven itäpuolen vesistön tilaa. Yhdistys liittyi Eteläisen Pirkanmaan vesienhoitoverkoston. Nuutajärven osakaskunnat ovat tukeneet Nuutajärven kuunnostushanketta. Yhdistys teki yhteistyötä Urjalankylän osakaskunnan kanssa Kortejärven käyttöolojen parantamiseksi.

8. Tiedottaminen

Yhdistys on tiedottanut vesistön tilasta ja laajemmin Pirkanmaalla ja meneillään olevista kansallisista hankkeista. Jäsenkirjeessä kerrottiin ajankohtaisista asioista. Nuutajärvi-hanke on ollut esillä paikallislehdissä. Yhdistys on jatkanut nettisivujensa (www.airanne.net) ja fb-sivujensa (www.facebook.com/airanne.net) ylläpitoa. Yhdistys päätti hankkia digitaalisen jäsenrekisterin tiedottamisen ja jäsenhuollon tehostamiseksi.

Yhdistys jatkoi levätarkkailua Kaunistossa osana valtakunnallista havainnointia (www.jarviwiki.fi.)

9. Tiivistelmä toiminnasta ja tulevaisuuden näkymät

Nuutajärven ravinnekuormitus tulee pääosin järven itäpuolen vesistöä. Tähänastiset toimet itse järvessä eivät ole vaikuttaneet järven ravinnekuormaan. Yhteistyö alueen viljelijöiden kanssa on alkanut lupaavasti. Valitettavasti kuunnostushanke jouduttiin keskeyttämään ja siirtämään vuodelle 2022.

Pirkanmaan ELY-keskuksen käynnistämät selvitykset järven tilasta antavat pohjaa tuleville säännöstelyratkaisuille. Ensimmäistä kertaa tarkasteluissa on mukana myös ilmastonmuutos. Kortejärven tilan kohentaminen ja tulevaisuus vesistöä on otettu tarkastelun kohteeksi. Toiminta vesienhoitoverkoston tuoma uusia mahdollisuuksia.